UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Post meridiem

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

ba ſua ſunt quaſi teſtimonium cui contra
dicere non licet. Nam vt dicitur. xiij. q. ij.
voluntas: ⁊ de celebꝛ. miſ. Cum marthe:
voluntas defuncti ſeruanda eſt ⁊ vltimū
teſtamētū hominis inuiolabile pſeuerat
ar. C. de ſacroſanctis eccle l. j. vbi dicitur
Nihil eſt qđ mai⁹ debeatur hoibus ꝙ̄ vt
ſupme volūtatis liber ſit ſtilus. Audite
ſi pater aliquid oꝛdinauerit in teſtamen-
to ſuo: nōne tenet̄ filius implere: qđ ſi ꝯtē
pſerit nōne ingratiſſimus eſt. Expone et
applica quoniā omnia dñi verba ſunt te-
ſtamentū eius iđ in propoſito exponere
poſſumus illud Hiere. xj. Maledictus q̄
non audierit verba pacti huius.

¶ Poſt meridiem

E cce aſcēn.

Si em̄ ſanguis hir. aut
vi. aut ci. vit. aſ. in. ſan. ad
e. car. ⁊c̄. vſq; in finem epiſtole Hebꝛe. ix.
Ibi oſtendit̄ quoniā nō niſi in ſanguine
chꝛiſti habere poſſum⁹ fiduciā aſcenden
di hieroſolymā: vbi ſunt tria cōtemplan-
planda.

¶ Primū eſt veritatis ſaluatoꝛis propo-
ſitio. Si em̄ ſanguis. ⁊c̄.

¶ Scđm eſt ꝓpoſitiōis ꝯcluſio. Et iđ no
ui te. me. eſt.

¶ Tertiū eſt cōcluſiōis intentio vt moꝛ-
te. interce. in re. De. j. Apocal̄. j. Dilexit
nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris in ſan
guine ſuo. De. ij. j. Tim. ij. Unus eſt dei
⁊ hominū mediatoꝛ hō chꝛ̄us ieſus. De
tertio. Heb. x. Habemus fiduciam in in-
troitu ſctōꝝ in ſanguine chꝛ̄i.

¶ Ecce. ⁊c̄.

P Rim⁹ articul⁹. An neceſſariū fue-
rit per chꝛiſti paſſionē genus hūa-
nū reparari. Ꝙ, nō. In deo non cadit ne-
ceſſitas. Contra. Jo. iij. Opoꝛtet exalta-
ri filiū hoīs Rū. Tho. in ſum. par. iij. Nō
fuit neceſſariū ſimpliciter ⁊ abſolute neq;
neceſſitate coactōis chꝛ̄m pati q2 volūta-
rie paſſus eſt ſ3 neceſſitate finis. Qđ q̄dē
pōt tripliciť itelligi. Primo ex pte nr̄i. q̄ p
ei⁹ paſſionē liberati ſumus. Jo. iij. Opoꝛ
tet exaltari filiū hoīs vt omīs q̄ credit in
eū n̄ pereat ⁊c̄. Scđo ex pte chꝛ̄i q̄ p hūili

tatē paſſiōis meruit p̄miū exaltatōis Lu.
vl. Opoꝛtuit pati chꝛ̄m ⁊ ita itrare i glām
ſuā. Tertio ex parte ipſi⁹ dī cui⁹ diffinitio
circa paſſionē chꝛ̄i p̄nūciata ē in ſcriptura
Un̄ Luc. xxij. Filius hominis ſcđm q̄ dif
finitum eſt vadit. Hec Tho. ¶ Pro fun-
damento. Omnia q̄ a deo fiunt: ipo volēte
fiunt. Un̄ de omnib; pōt dici in pſona dei.
Sic volo / ſic iubeo. ſit ꝓ ratione voluntas
Scribit āt Seneca ad Lucil. In volente
nō eſt neceſſitas. Cum ḡ querit̄ An neceſ
ſitas ⁊c̄. Dicēn̄. vt ſ. Ex qua conclude mi
rabilem dei pietatē ⁊ miſericoꝛdiā erga ge
nus humanū qđ per moꝛtē ſuam a moꝛte
liberare voluit Greg. lib. ij. moꝛal̄. Cū em̄
deus poſſet nobis etiam nō moꝛiendo ſuc
currere: voluit tn̄ hominib; moꝛiendo ſub
uenire: q2 vic3 nos min⁹ amaſſet nec vim
ſue dilectionis nobis oſtenderet niſi h̄ qđ
a nobis tolleret ad tp̄s ipſe ſuſtineret. O
miſeri peccatoꝛes ⁊ ingrati ꝙ̄ durum poꝛ-
tabitis iudicium: lubꝛici: auari: et hmōi q̄
beneficium paſſionis dñice contemnitis.
Foꝛte dicetis: quid faciemus nunc pecca
tis depoſitis: Lugete cū eccl̄ia compatiē-
tes dño. Nunc enim eccleſia ſpecialiter ad
memoꝛiā reducit dñicam paſſione3. Qm̄
enim lazaro in precedenti feria. vj. ſuſcita-
to / quidam de bethania abierunt ad pha
riſeos: narrātes eis miraculū iđ iudei ſab-
bato ſequenti collegerunt conſiliū aduer-
ſus ieſum ⁊ ex illa die cogitauerunt vt in-
terficerent eum. vt habet̄ Joā. xj. Aſt de-
inceps ieſus non palam ambulabat apud
eos: q2 nondū venerat hoꝛa eius. Jđo in
veſpera ſabbati quaſi poſt hoꝛā cuiuſdam
conſilij / publicum luctūm incipit eccl̄a / ſuo
compatiens dño vt capiti mēbꝛa: ⁊ extunc
recitat Uexillu3 regis myſterium crucis:
acetum. fel / arundinem / clauos / et lanceā /
illuſiones quoq; inimicoꝝ. Nunc ergo di-
cere debet quilibet catholicus. Faſcicul⁹
myrrhe dilectus meus mihi inter vbera
mea cōmoꝛabitur. Faſciculus myrrhe eſt
ipſa dñica paſſio. myrrha enim eſt amara.
Duo vbera ſunt intellectus intelligēs do
minice paſſionis amaritudinē: ⁊ voluntas
compatiens Hebꝛ̄. xij. Recogitate eum q̄
talem aduerſus ſemetipm̄ ſuſtinuit con-
tradictionem. O q̄t contradictiones a iu
deis ſuſtinuit chꝛ̄s ⁊ tandē moꝛtē amarā p

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nobis ſaluādis. ¶ Figura. Sanſon a iu-deis mĺtas ꝯtradictōes ſuſtinuit ⁊ tandē mori voluit vt morte ſua philiſteos interi-meret: vt hꝫ Judic. xvj. Expone de chřo Ephe. ij. Per crucem interficiens inimi-cicias ⁊c.

Ecūdus arti. Jn pleō. ⁊c. Hic dicē-dū de alio. ſ. de furioſa lapidatōe. Q2 vicꝫ qſi inſani et furiētes voluerūt eū lapi-dare. Ubi ſunt tria ꝯſiderāda.

¶ Primū ē benignitas affectie charitatꝫ.
¶ Scđm eſt puerſitas iudaice cecitatis.
¶ Tertiū hūilitas dñice poteſtatis.

Primū ⁊c. q2 ſp volebat eos ad veritatis agnitiōeꝫ adducere. Uñ đt: Amē amen dico vobis Anteꝗ̄ abraā fieret ego ſum. ſ. eternałr manēs. Jn hoc em̄ oñdit eiꝰ eter-nitas: q2 ꝯiungit verbū pñtis tpis cū ỽbo pteriti. ſ. fieret: q2 etnitas oi tpi coexiſtit. Uñ deꝰ ſolus habꝫ eſſe pfectū. Jllud em̄ eſt pfectū cui nihil deeſt extra ipm. Diui-nū ġ eſſe cū ſit totū ſimł: nec qꝗ̄ de illo p̄ fierit aut futurꝫ ſit: pfectiſſimū eſt. Noſtrꝫ aūt eſſe habet aliqd extra ſe: nā de ipo ali-qd pterijt et aliqd futurꝫ eſt: ido eſt impfectū. Uñ moyſi a dño qrenti qđ eſſet no-men eius: dixit dñs Exo. iij. Ego ſum qui ſum: ſic dices filijs iſrł: Qui ē miſit me ad vos. Uñ: q eſt: đr eſſe nomē maxime ꝯue-niens ipi deo. Uñ Bern. v. lib. ꝯſideratō-nū Quid eſt deus/ q eſt: merito: qdni ꝯpe-tentius eternitati q̄ deus eſt: Si bonū: ſi magnū: ſi beatū: ſi ſapientē: ſi aliqd tale đ deo dixeris: in hoc ỽbo inſtauratꝰ: qui eſt. Si em̄ centū talia addas nō receſſiſti ab eē. Si ea ñ dixeris nihil minuiſti. Solus ergo deus poteſt dicere ꝓprie Ego ſum: quia ſolius dei eſſe eſt independēs ⁊ im-poſſibile aliter ſe habere. Eſſe autē crea-turarum: ſicut dicit Augꝰ. ſicut eſt ex nihilo: ita ad nihilū tēderet niſi deus ſua gra-tia et manu regiminis ꝯſeruaret. ¶ Se-cundū eſt puerſitas iudaice cecitatꝫ: quia tulerunt lapides vt iacerēt in eum. Jnſen-ſati enim iudei reputantes verba chriſti p blaſphemiā iuxta legis mandatū volue-runt eum blaſphemantē lapidare. Augꝰ. Tanta duricia q̄ current niſi ad lapides ſi-miles: Notandū autē ꝙ multi hodie cū iudeis chriſtum lapidare volunt: cum in deum culpas ſuas retorqre contendunt: et in peccatis ſuis quotidie indureſcunt. Sed tales attendere debent quod ſcribit Eccliaſti. iij. Cor durꝫ male habebit in no-uiſſimo. ¶ Tertiū eſt humilitas domini-ce poteſtatis: cum dicitꝰ: Jeſus autē abſ-condit ſe et exiuit de templo. Dominꝰ em̄ nō poteſtate ſed humilitate vincere vene-rat. Legimus: ꝙ dominꝰ aliquādo fugie-bat: aliquādo occurrebat: aliquādo ſe oc-cultabat. Fugit cum vellent eū facere re-gem: vt habetꝰ Joan. vj. Occurrit ſuis cō-prehenſoribꝫ. Joā. xviij. Occultauit ſe iu-deis furētibus vt occaſionē furendi ſub-traheret eis. Jn quibꝰ exemplo ſuo nos docuit mundi pſperitates et honores fu-gere: aduerſa libenter perferre: contentio-nes et iurgia euitare. Sed heu econtra-rio facimus: quia honores appetimꝰ: ad-uerſa fugimus: et iurgijs nos immiſcemꝰ Contra qđ ait Hieronymꝰ: Nemo ſe cō-tra acceptas iniurias ⁊ cōtumelias erigat Nemo conuicijs conuicia reddat. Jmita-tione enim dei glorioſius eſt iniuriam ta-cendo fugere q̄ꝫ reſpondendo ſuperare.

Eſt autēꝫ et alia ratio quare dominꝰ ſe a iudeis abſcondit corpore: quia non mere-bantur eum videre mente. Grego. Jllis ipſa veritas abſconditur: qui eius conſeq verba contemnūt: quia eam quam nō in-uenit humilem veritas: refugit mentem. Et Augꝰ. ait: Tanꝗ̄ homo a lapidanti-bus fugit: ſed ve illis a quorꝫ cordibꝫ lapi-deis fugit. Et ſicut dicit idem Auguſtin. Non ſe abſcondit dominꝰ in angulo aliq, ſed celica poteſtate ſe inuiſibilem conſtitu-ens per medium illorꝫ exiuit: a ſuis tamē diſcipulis viſus qui ſequebantur euꝫ. Ca-uete ergo ne ſitis ſimiles iudeis indura-tis: a quibꝫ ꝓpterea receſſit dominus in ſi-gnum reprobationis: etiam terribilis illi-us electōis qua reprobos a ſe reyciet: qui dum viuerent/ induratione ſua dominuꝫ lapidabant. ¶ Exemplū narrat Uinda-rius de quodam nobili qui oppreſſor e-rat pauperum: et mundi amator. Hic dū qeſceret in lecto: camerariꝰ ſuus iacēs añ camerā rapitꝰ i viſiōe añ thronū đi vbi ac-cuſabatꝰ dñs eꝰ đ duricia ſua erga paupes ⁊ iduratiōe ꝯ deūꝫ alios ⁊c. p qbꝰ ſniaꝫ dā-natōis accepit: ⁊ cū tripudio māducitꝰ ē a đmōibꝫ añ Lucif. Tc lucif. ait: Adduci-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

te eū ad me: vt dez oſculū fideli ſeruitori meo. Cui cū adductus fuiſſet dicit. Nūq̄ ſit tibi pax in ſecula ſecłoꝝ. Et ait. Cōſueuit balneari: adducite eū ad balneum. Cūqʒ ductus fuiſſet ad balneū infernale ꝛ vnguibꝰ diaboloꝝ penitus laniaret᷑ aliq̄ ignē ſuper eū fuderūt. Eductus de balneo poſitus eſt in lecto infernali de q̄ Eſa. xiiij. Subter te ſternet᷑ tinea ꝛ opimē tū tuū erūt vermes. Et dicit lucifer. Date ei poſt balneum de calice ire dei ꝛ propinatus eſt ei ignis ꝛ ſulphur que eſt ꝑs calicis eoꝝ. Qui dum clamaſſet: ſufficit. Dicit lucifer. Audite. Cōſueuit dulces ſymphonias audire ſurgant ſymphoniaci Et ecce duo demones cū tubis igneis ſic in eū ignē ſufflauer̄t vt d̄ ocłis naribꝰ ꝛ ore flāma ignis exiret. Tūc ait lucifer. Adducite eū ad me. Et adducto dic̄. Cantaſti cātilenas canta mihi vnam. Et ille dicit. Quid cantabo niſi maledicta dies in qua natus ſum Et dicit lucifer. Canta meliorem At ille dicit. Quid cantabo niſi ꝙ maledictus ſit ipſe deꝰ q̄ me naſci fecit. Hoc ait lucifer eſt hoc qđ volui. Ducite eū ad ſedem quā meruit. Qui ꝓiectꝰ eſt in vnū puteum et factus eſt talis ſtrepitus acſi totus mūdus caderet. Ad quē ſtrepituʒ euigilans camerariꝰ cucurrit ad camerā ꝛ dn̄m mortuū inuenit. Narrata itaqʒ viſione ordinē intrauit. In illo ergo verificatum eſt illud. Sapientie. vj. Potētes potenter tormenta patientur.

Tertius articulus. Audiſtis ꝛc̄. Cauete ergo ne cū iudeis ſigna reprobationis geratis: q2 ſi ſic fruſtra gloriaremini q2 extra facitis bona opera ſicut audire miſſas ꝛ ſermones ꝛ huiuſmodi. Nam ſicut ſcribit᷑ extra de ꝑſcriptionibꝰ. c. Afferte. Propter vehementē preſumptionē ꝓcedi poteſt ad iudicandū certitudinalit᷑ Et ſicut habetur. ff. de. q. l. ij. vbi veritas aliter haberi non poteſt recurrēdū eſt ad preſumptiones. Legant igit᷑ peccatores in cōſcientijs ſuis que ſigna gerāt dānationis vel ſaluatiōis. Notate quando videntur ſigna armorū puta crux alba preſumit᷑ ꝙ ſit d̄ francia: crux rubea d̄ āglia: crux nigra: de britania: vbi eſt circulus vł brando preſumitur ꝙ ſit taberna. Sic vbi ſunt ſigna damnationis preſumitur ꝙ talis erit damnatus Oh/oh/oh/dominus vos cuſtodiat. Signa dānationis ſūt: cōtinuare in peccatis: nunqʒ penitere: alios ad peccandū inducere: hec ſigna portant demones ꝛ qui ſunt ex parte demonis. De. j. Joannis. viij. Ille homicida erat ab initio ꝛ in veritate nō ſtetit: ſed ſcʒ ſemper in peccatis continuat. Diſcite quando incepiſtis peccare ab initio cognitionis. Adulteri: lenones: periuri: fures: ꝛ huiuſmodi: ꝛ ſemꝑ cōtinuaſtis. Ecce ſignuʒ veſtre damnationis. De ſcđo. pſ̄. Superbia eoꝝ qui te oderūt aſcendit ſꝑ: nūqʒ ſcʒ penitēdo. De tertio Apoc. xij. Proiectꝰ eſt ille dracho magnus: qui vocatur diabolus ꝛ ſathanas qui ſeducit vniuerſum orbem ꝛ iraſcitur ꝙ peius facere nequit. Sunt ne tales ſeductores puellaruʒ ꝛ ad alia peccata inducentes? Hec ſunt ſigna damnatiōis. Sicut ergo dicit᷑ Hiere. lj. Fugite de medio babylonis. ꝛc̄.

¶ Feria. ij. poſt dn̄icā in paſſiōe.

Ecce aſcen.

ꝛc̄. Cōuerſi ſūt de via ſua mala ꝛ miſertus eſt populo ſuo dn̄s deus noſter. Jone. iij. Tales ſunt qui aſcenſuri ſunt hieroſolymā. Sed hmōi cōuerſionē valent tria in epła ꝯſideranda. ¶ Primū ē rigoroſa diuini iudicij diſtrictio quia vicʒ ſic cōminatus eſt dominꝰ per ꝓphete. ꝛ qđ cōminabat᷑ vtiqʒ feciſſet ſi penitentiā nō egiſſent. Illa ergo nō erat ſententia diffinitiua ſʒ cōminatoria: de qua Ambroſi. ꝛ habet᷑ de pe. diſ. j. Nouit deus mutare ſententiā ſi tu noueris emendare delictū. ¶ Scđm eſt fructuoſa ppłi ꝯuerſio: q2 crediderunt viri niniuite ꝛc̄. Vide textum. ¶ Tertiū ē gratioſa dei miſeratio. Vidit enim deꝰ opa eoꝝ. ꝛc̄. Pſ̄. Miſerationes eius ſuꝑ oīa opera eius.

¶ Ecce. ꝛc̄.

Primꝰ arti. An in chr̄o fuerit paſſio timoris. Q, nō. Augꝰ. lxxxiij. q. Signū ꝑfectiōis eſt nullus timor. Cōtra Ipe dn̄s dicit. Jo. xij. Anima mea turbata eſt. Rn̄det boñ. in. iij. diſ. xv. i expoſitione lr̄e. Timor eſt in triplici differētia ſcʒ